

15. desember, 2022

Umsögn Stúdentaráðs Háskóla Íslands um frumvarp til fjárlaga 2023

Stúdentaráð Háskóla Íslands tekur undir með [háskólaráði Háskóla Íslands](#) og lýsir yfir þungum áhyggjum af fjármögnun Háskóla Íslands í ljósi fyrirhugaðs niðurskurði fjárveitinga árið 2023. Það er vitað mál að Háskóli Íslands hefur verið undirfjármagnaður um árabíl en nú stefnir í enn verri stöðu en áður. Fyrir 2. umræðu fjárlaga stóðu fræðasvið skólans frammi fyrir 500 m.kr. niðurskurði og með þeirri 200 m.kr. aðhaldskröfu sem kom fram í 2. umræðu fjárlaga hefur staðan versnað til muna. Stúdentaráð telur að með þeim fjárveitingum sem lagðar eru til séu stjórnvöld að bregðast lögbundinni skyldu sinni við að fjármagna opinbera háskólamenntun. **Stórauka þarf fjárframlög til Háskóla Íslands til þess að skólinn geti haldið úti grundvallarstarfsemi sinni og að óbreyttu stefnir í alvarlegt ástand.**

Mikil nemendafjölgun varð í Háskóla Íslands þegar heimsfaraldur vegna Covid-19 reið yfir og má rekja hana til áherslu stjórnvalda á að menntakerfið væri lausnin við kreppunni. Háskóli Íslands svaraði kallinu, varð við óskum stjórnvalda og opnaði skólann fyrir fleiri nemendum. Með þessu fylgdi viðbótarfjármagn, en þó ekki meira en svo að árið 2020 stunduðu 800 fleiri nemendur nám við HÍ en greitt var fyrir og 540 fleiri árið 2021. Nú er boðaður mikill niðurskurður á einu bretti vegna nemendafækkunar og er Háskóli Íslands því látinn taka skellinn, eftir að hafa brugðist við þegar á reyndi.

Í [frumvarpi til fjárlaga](#) árið 2016 kemur fram að við útreikninga á framlögum til kennslu í hverjum skóla væri, eins og árin á undan, notaður veginn meðalfjöldi ársnema á síðustu árum og spá fyrir yfirstandandi ár. Þar segir að tilgangurinn með þessari aðferðafræði sé að draga úr sveiflum í framlögum á milli ára auk þess sem áætlanir háskólanna um ríkisframlag byggjast þá aðeins að óverulegu leyti á nemendaspá fram í tímann. Jafnframt kemur fram að þessi aðferð hafi þau áhrif að „*ef nemendafjöldi breytist á milli ára þá breytist framlag ekki strax heldur með töf, enda verður stórum hluta útgjalda háskóla aðeins breytt með góðum fyrirvara.*“ Fyrirhuguð lækkun fjárveitinga með skömmum fyrirvara á milli umræðna vegna nemendafækkunar gerir það að verkum að erfitt er fyrir Háskólann að bregðast við. Stúdentaráð gagnrýnir þessi vinnubrögð harðlega, enda verður ekki séð hvers vegna minni ástæða er talin nú, en fyrri ár, til þess að draga úr sveiflum í fjárlögum til Háskólans á milli ára.

Stúdentaráð Háskóla Íslands

Það skýtur skökku við að á sama tíma og stjórnvöld boða stórsókn í menntun og gefa það út að meginmarkmið þeirra hvað varðar starfsemi á háskólastigi sé að hér séu „*framsæknar og alþjóðlega samkeppnishæfar rannsóknastofnanir og háskólar*“ nær fjárveiting til stærsta háskóla landsins ekki einu sinni meðaltali OECD ríkjanna og á langt í land til þess að ná hinum Norðurlöndunum. Heildartekjur Háskóla Íslands árið 2019 voru 2,9 milljónir á ársnema á meðan meðaltalið á Norðurlöndunum er 4,2 milljónir á hvern ársnema.

Flestar deildir stærsta háskóla landsins standa frammi fyrir því að óbreyttu að þurfa að skera niður í grunnstoðum sínum með tilheyrandi afleiðingum fyrir menntun og rannsóknir í landinu. Þar að auki er nú til [umræðu](#) að hækka skrásetningargjaldið sem innheimt er við opinbera háskóla sem liggur í augum uppi að kemur til vegna vöntunar á fjármagni frá stjórnvöldum til þess að halda uppi grunnstarfsemi háskólans. Skrásetningargjaldið er nú þegar of hátt og yrði hækkun þess aðeins til þess að auka ójöfnuð og skerða aðgengi að námi. **Þessu þarf að afstýra tafarlaust með því að falla frá kröfum um niðurskurð vegna nemendafækkunar ásamt því að stórauka fjárframlög til Háskóla Íslands.** Þar að auki þarf að endurskoða til framtíðar hvernig fjárveitingum til skólans er háttað. Nauðsynlegt er að endurskoðun á reiknilíkani háskólastigsins verði lokið sem fyrst og að brýnt er að útdeiling fjármuna til Háskóla Íslands taki mið af raunverulegu landslagi háskólastigsins þannig að rekstrargrundvöllur skólans sé tryggður.

Fyrir hönd Stúdentaráðs Háskóla Íslands

Rebekka Karlsdóttir

Forseti Stúdentaráðs Háskóla Íslands